

Przedmowa	5
Rozdział I	
WPROWADZENIE	8
Ciągłość i element nowości: wczesny okres filozofii nowożytnej w jej relacji do myśli średniowiecznej i renesansowej — racjonalizm kontynentalny: jego natura, jego relacja do sceptycyzmu oraz neostoi- cyzmu, jego rozwój — empiryzm brytyjski: jego natura i rozwój — siedemnaste stulecie — osiemnaste stulecie — filozofia polityczna — narodziny filozofii historii — Immanuel Kant.	
Rozdział II	
KARTEZJUSZ (1)	65
Życie i dzieła — cel Kartezjusza — jego wyobrażenie o metodzie — teoria idei wrodzonych — wątplenie metodyczne.	
Rozdział III	
KARTEZJUSZ (2)	91
<i>Cogito, ergo sum</i> — myślenie i podmiot myślący — kryterium praw- dy — istnienie Boga — zarzut „błędne koło” — wyjaśnienie błę- du — niezawodność matematyki — dowód ontologiczny na istnienie Boga.	
Rozdział IV	
KARTEZJUSZ (3)	116
Istnienie ciał — substancje i ich główne atrybuty — relacja między umysłem a ciałem.	
Rozdział V	
KARTEZJUSZ (4)	124
Jakości ciał — Kartezjusz a dogmat transsubstancjacji — przestrzeń i miejsce — ruch — trwanie i czas — źródło ruchu — prawa ru- chu — Boża działalność w świecie — ciała żywe.	
Rozdział VI	
KARTEZJUSZ (5)	139

Ludzka świadomość wolności — wolność i Bóg — prowizoryczna etyka i wiedza moralna — namietności i ich kontrolowanie — natura dobra — komentarze do idei etycznych Kartezjusza — ogólne uwagi o Kartezjuszu.

Rozdział VII

PASCAL 153

Życie i duchowość Pascala — metoda geometryczna, jej zakres i granice — „serce” — Pascalska metoda w apologetyce — nędza i wielkość człowieka — dowód w formie zakładu — Pascal jako filozof.

Rozdział VIII

KARTEZJANIZM 173

Szerzenie się kartezjanizmu — Geulincx i problem wzajemnego oddziaływania.

Rozdział IX

MALEBRANCHE 179

Życie i pisma — zmysły, wyobrażenia, rozum, unikanie błędu i osiągnięcie prawdy — Bóg jako jedyna prawdziwa przyczyna — ludzka wolność — widzenie wiecznych prawd w Bogu — empiryczne poznanie duszy — poznanie innych umysłów oraz istnienia ciał — istnienie i atrybuty Boga — Malebranche w relacji do Spinozy, Kartezjusza i Berkeleya — wpływ Malebranche'a.

Rozdział X

SPINOZA (1) 203

Życie — dzieła — metoda geometryczna — wpływ innych filozofii na myśl Spinozy — interpretacje filozofii Spinozy.

Rozdział XI

SPINOZA (2) 212

Substancja i jej atrybuty — nieskończone modi — wytwarzanie skończonych modi — umysł i ciało — eliminacja przyczynowości celowej.

Rozdział XII

SPINOZA (3) 228

Spinozjańskie poziomy czy stopnie poznania — zmacone doświadczenie; idee uniwersalne; fałsz — poznanie naukowe — poznanie intuicyjne.

Rozdział XIII

SPINOZA (4) 236

Intencja przyświecająca Spinozie w jego opisie ludzkich emocji (afek-

tów) i zachowania — *conatus*; przyjemność i ból — emocje pochodne — emocje pasywne i aktywne — niewola i wolność — intelektualna miłość Boga — „wieczność” ludzkiego umysłu — niezgodności w etyce Spinozy.

Rozdział XIV

SPINOZA (5) 250

Prawo naturalne — podłoże społeczeństwa politycznego — suwerenność i rząd — stosunki między państwami — wolność i tolerancja — wpływ Spinozy i różne oceny jego filozofii.

Rozdział XV

LEIBNIZ (1) 262

Życie — *De arte combinatoria* i idea harmonii — pisma różne interpretacje myśli Leibniza.

Rozdział XVI

LEIBNIZ (2) 271

Rozróżnienie między prawdami rozumowymi a prawdami faktycznymi — prawdy rozumowe, czyli twierdzenia konieczne — prawdy faktyczne, czyli twierdzenia przygodne — zasada doskonałości — substancja — tożsamość rzeczy nierozróżnialnych — prawo ciągłości — „panlogizm” Leibniza.

Rozdział XVII

LEIBNIZ (3) 293

Substancje proste, czyli monady — entelechie i materia pierwsza — rozciągłość — ciało i substancja cielesna — przestrzeń i czas — harmonia przedustawna — percepcja i dążenie — dusza i ciało — idee wrodzone.

Rozdział XVIII

LEIBNIZ (4) 318

Dowód ontologiczny — dowód na istnienie Boga z prawd wiecznych — dowód z prawd faktycznych — dowód z wprzód ustanowionej harmonii — problem zła — postęp i historia.

Krótką bibliografię 331

Skorowidz osób 350

Skorowidz rzeczy 356